PRAMEŇ

MESAČNÍK MICHALOVSKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

DECEMBER 2008

ČÍSLO 12

ROČNÍK 6

CENA 8 Sk / 0,27 €

K desátému výročí autokefality

V sobotu 29. 11. 2008 si pravoslavní křesťané v České republice a na Slovensku připomněli při slavnostní svaté liturgii, kterou spolu s hosty ze zahraničí a kleriky naší církve sloužili členové Posvátného Synodu v čele s metropolitou Kryštofem, desáté výročí udělení autokefality (církevní administrativní nezávislosti) našemu církevnímu společenství ze strany Ekumenického (Konstantinopolského) patriarchátu, kdy jsme konečně zařadili v očích opravdu celého světového Pravoslaví mezi duchovně dospělé, plně samostatné místní církve, které jsou na sobě sice administrativně nezávislé, ale které spojuje jednota ve víře a ve svátostech. Autokefalita neznamená izolace a soběstačnost, ale nezávislost a zodpovědnost celému společenství Kristovy všeobecné pravoslavné církve, jehož jsme nedílnou součástí a zpřítomněním. Deset let volá po rekapitulaci a my bychom se měli ptát, jak jsme dostáli důvěře a závazku, které na nás ostatní pravoslavné církve vložily. Jsme skutečně plně vyspělí v církevním životě na farnostech, v jednotlivých eparchiích i na celocírkevní úrovni? Vznikají nové farnosti? Rozvíjejí se farnosti stávající skrze misijní přesah do společnosti, která nás obklopuje? Jsme srozumitelní a pochopitelní našim mladým i lidem mimo církev? Svědčíme o Kristu prostřednictvím praktické pomoci bližnímu (filantropie), skrze kvalitní knihy a časopisy, kulturu? Slavíme spolu s ostatními pravoslavnými křesťany ten nejvýznamnější svátek, Paschu, ve společném termínu? Rozvíjíme kvalitní, dobře podložené církevní školství? Jsme hospodářsky soběstační na všech úrovních? Máme dostatek kandidátů kněžské služby, jsou kvalitně připraveni k pastorační službě v současném světě? Máme skutečně živé, činné monastýry, které jsou střediskem skutečně křesťanského života (spojení modlitby, práce a vzdělání) a z nichž pocházejí kandidáti biskupské služby? Máme stanovené konkrétní cíle na farnosti, v eparchii, celocírkevně? Máme schopný Synod biskupů, který by v síle Ducha určoval směřování našeho církevního společenství tváří v tvář výzvám dneška? Jak rozvíjíme a naplňujeme jednotu všeobecné pravoslavné Církve? Konáme, anebo jen kritizujeme? Jednáme, anebo jen sníme? A pokud jednáme, nekonáme náhodou svévolně, slepě, bezhlavě a zavile, bez ohledu na Ducha Pravdy, který v Církvi vane? Snažíme se žít v souladu s tradicí, s onou živou zkušeností generací před námi, anebo jen sedíme s rukama v klíně? Nespokojujeme se snad jen s popleskáváním po zádech, jak jsme dobří, že jsme postavili nové chrámy?

Já vím, jsou to složité a těžké otázky. Musíme na ně být ale schopni odpovědět. Nejenom my biskupové, ale každý z duchovních a věřících, protože každý z nás je nenahraditelným kaménkem, který vytváří krásu oné pomyslné mozaiky naší místní církve; každý nese díl své odpovědnosti za život, rozvoj a působení Kristovy Nevěsty - Církve. Musíme být schopni si na tyto otázky upřímně odpovědět. Dlužíme to společenství všeobecné Církve, které nám zodpovědnost za samostatnost svěřilo.

biskup Juraj

Pastiersky list Jeho Preosvietenosti Juraja, biskupa michalovského,

PRI PRÍLEŽITOSTI SVIATKU NARODENIA HOSPODINA

Radujte sa v Hospodinovi vždy! Opakujem: radujte sa! Hospodin blízko! A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, bude chrániť vaše srdcia a vaše mysle v Christu Isusovi.
(List sv. apoštola Pavla Filipanom 4, 4 - 7)

Dôstojní otcovia, drahí bratia a sestry v Christu!

Dnes je naozaj deň veľkej radosti. Veď pre nás a naše spasenie sa jednorodený Syn Boží, ktorý neustále spočíva v Otcovom náručí a skrze ktorého povstal svet, stáva Synom Človeka. Nadčasový Boh vstupuje do toku času, aby človeka zbavil hrôzy samoty, ktorú si skrze hriech sám vyvolil, a otvoril mu cestu k oslobodzujúcemu spoločenstvu lásky s druhými ľuďmi i samotným Stvoriteľom. Boh, ktorý sa stal v Isusovi Christovi človekom, sa rozhodol byť so svojim stvorením, zdieľať s ním nielen všetky jeho radosti a nádeje, ale aj neistoty a bolesti. Teraz už nikto z nás, ak len sám nechce, nemusí hľadať východisko zo svojej samoty, z neistôt vlastnej existencie a svetových ekonomických kríz každého druhu, v úteku do virtuálnych počítačových svetov, v neustálej honbe za peniazmi a chvíľkovým potešením, v dôsledku ktorých, človek nakoniec ostáva s prázdnymi rukami a pachuťou smrti v ústach.

Boh sa stal človekom a ponúka mu nové možnosti bytia, život v plnosti a nie iba prežívanie. Túto radosť zo života v milosti a láske Božej kresťania prežívajú práve dnes, vo sviatok Narodenia Hospodinovho. Ale môžu ju prežívať každý deň v roku, nemusí byť zatvorená len do Vianoc. Každý deň môže byť pre nás, naše rodiny, naše farské a eparchiálne spoločenstvo dňom radosti, pokiaľ dokážeme vo svojich srdciach každodenne rodiť Bohočloveka Isusa a s odvahou Ho vnášať do prostredia, v ktorom žijeme.

Ako Christa zrodiť vo svojom srdci? Odpoveď nám ponúka Písmo sväté: ... zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojim Bohom (Micheáš 6, 8).

Čo znamenajú tieto slová? Predovšetkým nažívanie s druhými ľuďmi v pokoji, úcte a odpustení. Vedomie, že nie som akýmsi sebestačným, autonómnym jedincom, ale že k svojmu životu potrebujem iných. Schopnosť preukazovať druhému človeku lásku, vnímavosť, pochopenie a praktickú pomoc, a to nie len počas vianočných sviatkov. V pokore chodiť so svojim Bohom zase znamená uvedomovať si, že k tomu, aby som dokázal žiť v súlade s druhými ľuďmi a nakoniec s celým Božím stvorením, nestačí spoliehať sa na vlastné sily a krásne etické poučky, ktoré aj tak v zhone a únave každodenného života nemajú žiadnu silu a hodnotu. V pokore chodiť so svojim Bohom znamená dovoliť Bohu, aby vo vzájomnom rozhovore, v modlitbe, vstupoval do rán mojej duše, do zranení a úbohosti našich ľudských spoločenstiev, aby ich uzdravoval a tak dával našim životom zmysel a cieľ. V pokore chodiť so svojim Bohom znamená odvahu k novým začiatkom, spečatenú úprimným vyznaním svojich nedokonalostí a omylov a spojenú s vyhlásením Božieho odpustenia vo sviatosti spovede. V pokore chodiť so svojim Bohom znamená s vedomím vlastných slabostí, ale aj s nádejou a odvahou prijímať v spoločenstve bratov a sestier, čiže v Cirkvi, Chlieb Života a Kalich Spásy, svätú Eucharistiu a tak sa stávať so vteleným Božím Synom, narodeným v Betleheme, doslova jedným telom a jednou dušou. Potom môžeme prežívať radosť z narodenia Spasiteľa v nás a medzi nami každodenne.

Neustálu radosť a ničím neohraničený pokoj v srdci vám všetkým a každému osobne praje váš biskup

† Juraj

Poslal Boh Svojho Syna, aby nik, kto uverí v Neho nezahynul, ale mal život večný

Každoročne sa v tomto čase zamýšľame nad tajomstvom Roždestvenských sviatkov. Nad nesmiernou láskou Hospodina Boha k nám, ľuďom. A každý podľa stupňa svojej viery sa práve v tomto čase možno viac pokúšame preniknúť k pochopeniu spasiteľného diela Hospodina nášho Isusa Christa, ktoré bolo začaté Jeho pokorným príchodom medzi nás v chladnej, temnej maštali v Betleheme, a ktoré završilo ešte pokornejšou smrťou na dreve kríža v Jeruzaleme, a o to slávnejším Jeho slávnym zmŕtvychvstaním.

Celá starozákonná doba bola očakávaním príchodu Mesiáša a Jeho obete, o ktorej nikto nevedel aká bude, v čom bude spočívať, ale ktorá bola vytúženým vyplnením Hospodinovej zmluvy s Abrahámom a jeho potomstvom., ktorá bola v izraelskom národe živená slovami a činnosťou prorokov, ktorí v Mesiášovi videli Všemohúceho Vládcu, Hospodina, Boha.

Mnohí Izraeliti však slovo prorokov nepochopili, ani nepochopili samotné zasľúbenie Abrahámovi a na príchod Mesiáša pozerali s veľkými očakávaniami v národnej, politickej rovine.

Lenže príchod Mesiáša, a pre nás odkaz sviatkov Roždestva Isusa Christa, je práve vo vyplnení Božieho zasľúbenia, že nám pošle Záchrancu, Spasiteľa. V chladnej maštali Betlehema sa tento prísľub stal skutočnosťou vtedy, keď Božský Spasiteľ prišiel na svet. Večný Syn Boha Otca prijal telo zo ženy, od matky, aby zachránil človeka, ktorý zhrešil, pred večnou smrťou. Celá dlhá doba Starého Zákona bola obdobím prípravy ľudského rodu na ten moment, ktorý temnú noc v Betleheme premenil na radostné, celým kresťanským svetom oslavované vyplnenie Božieho zasľúbenia, že **Boh vo Svojej preveľkej láske k človeku pošle Svojho Jednorodeného Syna, aby nik, kto v Neho uverí nezahynul, ale mal život večný. Vtedy sa uskutočnilo vtelenie Slova a Adamov rod privítal svojho Spasiteľa.**

Musel však uplynúť čas ľudského detstva Syna človeka, kým Syn Boží začal Svoje vykupiteľské dielo. „Syn človeka“ - ako sa Sám často nazýval, vystihovalo Jeho skutočnú povahu. Jeho hlbokú pokoru a poníženosť, s ktorou prišiel na tento svet, ktoré však ani v najmenšom neodporovali Jeho Božskej prirodzenosti a poslaniu milovať Svoj ľud. Ktoré Mu vôbec nebránili pomáhať Adamovým synom, kázať im a zvestovať Evanjelium – radostnú novinu o pozvaní do večného života v Kráľovstve nebeskom, priblížiť im Nebeského Otca, Ktorý ich nekonečne miluje, a nakoniec trpieť pre nich na dreve kríža, vstať z hrobu, aby Jeho slávnym zmŕtvychvstaním bola porazená moc temna a smrti a ľuďom bol darovaný život večný.

Hospodin Boh nemohol preukázať svetu väčšej lásky ako to, že dal za nás Svojho Jednorodeného Syna Hospodina Isusa Christa. Práve v Ňom, v Isusovi Christovi, sa stal Otcom všetkých nás a my sme sa stali Božími deťmi. Isus Christos je Tým, Ktorý nás vedie k Nebeskému Otcovi. On nás chráni, vedie k spaseniu. On nám odpúšťa naše hriechy, keď s ľútosťou prichádzame k Nemu. On Sám sa vyberá hľadať nás, ako dobrý pastier stratenú ovečku, keď blúdime po cestách života, lebo cena ľudskej duše je nemerateľná ľudsky stanovenými hodnotami. On otvára dvere Kráľovstva nebeského pre každého, kto zatúži byť s Hospodom Bohom.

Hospodin na konci Svojej pozemskej misie zakladá Svätú Cirkev, v ktorej ustanovuje apoštolov za Svojich pokračovateľov v diele spásy. Cirkev, ktorá prechádza nemalými skúškami, ale ktorá nezadržateľne celým svetom nesie radostnú novinu, ktorú zvestovali anjeli pastierom v tú tajomnú betlehemskú noc: **„Nebojte sa, ... zvestujem vám veľkú radosť, ... lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ“(por. Lk 2, 10*).**

My všetci sme z Božej milosti členmi Cirkvi Christovej. Nám sa denne zvestuje Jeho spasiteľné učenie, ktoré sa pokúšame pochopiť svojimi schopnosťami. Ale len oči viery a srdce otvorené pre Boha nám dopomôže pochopiť toto Tajomstvo preveľkej lásky Božej k nám. Iba stupeň našej viery môže povedať, či je to veľa, alebo málo. Ale, ak si uvedomíme cieľ, prečo nám je potrebné a spásonosné pochopiť a odpovedať svojim životom na ten veľký prejav Božej lásky, potom spása našej duše, život večný, blízkosť Hospoda Boha, budú pre nás najvyššími prioritami, pre ktoré sa oplatí urobiť všetko.

Sviatky Roždestva – Narodenia Hospodina nášho Isusa Christa, sú jednými z významných zastavení v našom náboženskom živote, v našom živote s Hospodom Bohom.

Boh si nás tak zamiloval, že keby nebol prišiel na tento svet ako malé Dieťa v betlehemskej maštali, isto by bol prišiel spasiť človeka iným spôsobom. Ale to, že sa narodil ako človek, že sa znížil k nám celou Svojou Bytosťou, že tak, ako hovorí blažený Augustín, „stal sa človekom, aby sa človek mohol stať bohom“, a tým nám ukázal, ako sa čo najviac priblížiť k Bohu a Jeho svätej vôli, to bolo pre ľudstvo, pre človeka, najdokonalejšie a najosožnejšie. **A v tom je neopísateľnosť Božej prozreteľnosti a jedinečnosť vtelenia Božieho Syna, ktoré si v tomto roždestvenskom čase pripomíname.**

jerej Dušan N. Tomko

POZVÁNKA

Srdečne pozývame
duchovných a veriacich
na slávnostnú
archijerejskú sv. liturgiu
pri príležitosti sviatku
sv. novomučeníka Juraja z Janiny,
patróna a ochrancu
nášho vladyku Juraja,
ktorá bude slúžená
v sobotu 17. januára 2008
o 9:30 hod v michalovskom
katedrálnom chráme.

Počas bohoslužieb bude možnosť uctiť si ostatky svätého.

Národ, ktorý nepozná svoju históriu, často padá do chýb minulosti!

Pravoslávie v Šarišskej župe

Tak ako všade, tak aj na Šariši, pomáhali feudálom cirkevné inštitúcie k upevňovaniu moci a usilovali sa pravoslávnych kňazov i veriacich prevádzať na katolicizmus.

V 14. stor. žili na Makovici v nových osadách ľudia, ktorých nazývali pohanmi a vytýkali im, že neporiadne platia dane. Išlo však o pravoslávnych veriacich, ktorých latinici nepovažovali za kresťanov. Takáto tendencia zostala v našom regióne živá dodnes. Pravoslávny duchovný v r. 1478 svedčí, že vo Svidníku bolo vymenené obyvateľstvo. Je to zároveň najstaršie písomné svedectvo o existencii pravoslávneho duchovného na území makovického panstva. Svidník nemal pôvodne rusínske obyvateľstvo. V r. 1355 existuje ako osada Nová Ves. V Andrejovej boli podľa podania obyvatelia „ruskej viery" a boli tu aj dvaja kňazi. Takisto aj Lipník bol založený Rusmi v 14. stor., ktorí prišli z Haliče, a v 15. stor. tu mali svojho duchovného.

Vo valašských osadách nachádzame popské polsesie. Pravoslávni duchovní platili od usadlosti 10 florénov ročne ako poddanský poplatok, a k tomu aj kunie kožky. Nemali také postavenie ako katolícki, resp. protestantskí duchovní. Sociálne stali nižšie k poddaným a tým sa líšili od svojho šoltýsa, ktorý naopak predstavoval predĺženú ruku svojho zemepána a súčasne sa právne podobal chudobnému zemanovi. Pop */baťko, bajtko/*, ako vtedy nazývali pravoslávnych kňazov, zodpovedá úctivému osloveniu pravoslávneho kňaza v ruštine */baťuška/*, ktoré bolo používané aj pre oslovenie ruského cára */baťuška car/*. U nás i toto oslovenie dostalo hanlivý význam a nevyhýba sa tomu ani inteligencia, ktorú v takomto prípade ani inteligenciou nazývať nemožno. Valašskí pravoslávni duchovní boli vlastníctvom vrchnosti a boli povinní preukazovať jej pocty a ich deti boli považované za sedliakov. Mnísi boli iba trpení z milosti a mohli byť kedykoľvek z regiónu vyhnaní.

V r. 1618 mali kňazský grunt, sesiu, tieto dediny: Mikulášová, Nižná Jadlová, Nižný Komárnik, Nižný Tvarožec, Nová Polianka, Ortuťová, Šarišské Čierne, Vyšný Orlík. Vo Svidničke bola kňazova usadlosť a kňaza mal aj Nižný Mirošov. V r. 1641 bolo na Makovici 41 „ruských", čiže pravoslávnych kňazov. V r. 1675 sa v obci Kurimka spomínajú viacerí duchovní. O. Stavrovský uvádza, že okolo r. 1675 bolo na Makovici okolo 35 duchovných. V r. 1600 bol v Bajerovciach pravoslávny chrám a fara, v ktorej žil pravoslávny duchovný s rodinou. Obyvatelia obce boli slovenskej i rusínskej národnosti.

Aj v šarišskej stolici žili v niektorých dedinách viacerí duchovní so svojimi rodinami sedliackym životom, podrobení všetkej biede a poddanskej robote, na ktorú ich západní „bratia" hnali priamo od oltára. V r. 1693 spomína urbár stropkovského panstva duchovných v obci Veľkrop, Havaj a Poruba. V r. 1677 pôsobil vo Svidníku duchovný Teodor Podhájecký, známy makovický buditeľ. Bol arcidekanom a vo svojom arcidekanáte mal 60 duchovných. Po ňom tu pôsobil jeho syn Adam.

Pravoslávni veriaci spolu so svojimi duchovnými boli poddaní a poplatní feudálom. Z rôznych protokolov sa dozvedáme o pravoslávnych chrámoch, duchovných, veriacich a o vtedy jestvujúcej oficiálnej pravoslávnej Cirkvi. V nich je podchytená aj bezcitnosť zemepánov a mnohé príkoria páchané na pravoslávnom ľude.

Tak ako do 17 stor. iba ojedinele, v 17. stor. sa už otvorenejšie začínajú pravoslávni duchovní zapájať proti útlaku, dávajúc najavo nesúhlas so svojím postavením v dedinách stropkovského a humenského panstva. Pravda, postavenie pravoslávnych nebolo všade rovnaké: záviselo od majiteľa panstva, od jeho ľudskosti či neľudskosti. Staršie pramene hovoria, že postavenie pravoslávnych duchovných na kráľovských majetkoch bolo o niečo lepšie, než na súkromných feudálnych majetkoch. Tí dole sú vždy horší. V novšej dobe vznikli v tomto smere zaujímavé príslovia: *„Väčší katolík ako sám pápež"*, alebo: *„Väčší komunista ako sám Stalin"*. Tejto podliezavosti sme sa nezbavili ani dnes, hoci sme už prekročili prah 21. stor.. Ale pravdou je i to, že v mnohých prípadoch králi, úradníci, starostovia a árendátori porušovali verejne vyhlásenia a nútili pravoslávnych duchovných k ťažkým robotám. Tu je potrebné znova porovnať s dnešnou dobou: máme starostov obcí a miest, ktorí na mnohých miestach prejavujú veľkú netolerantnosť voči pravoslávnej Cirkvi, znemožňujú výstavbu chrámov, farských budov, znemožňujú získať pozemky na stavbu sakrálnych objektov a pod.. Od opisovaných čias prešli už viac ako štyri storočia, ale spôsoby našich neprajníkov sú stále tie isté.

Schematizmus pozná mená týchto najstarších pravoslávnych duchovných: N. Krucik /1666/ z Kružľova, Georgij Kružľovský /1690/, Andrej Benkovič /1666/ zo Svidníka, Teodor Podhájecký /1677/, Ján Alexejevič /1700/, Eliáš Danielovič /1718 – 1758/ z Miklušoviec. Šarišský arcidekan Peter Buchovecký /1651/, makovický arcidekan Zeleňak z Poľany, druhý makovický arcidekan Georgij Halecký, duchovný Andrej /1715/ zo Štiavnika, duchovný Fedor /1690/ z Bukovca, Peter Janovič /1662/ z Cerniny, Pavel Bocikovský /1682/ z Šašovej, duchovný Ján /1690/ zo Soboša, Anton Sprejutovský /1678/ z Runiny, duchovný Peter /1659/ z Venecie, Juraj Drozdovský /1649/ z Kurova, Michal Nižalovský /1713/ z Kružľova, Ján Pavlovič /1695/ z Dobroslavy, Andrej Rojkovič /1726/ z Vyslavy, Gregor Botuľanský /1642/ z Vyšnej Olšavy /, duchovný Ján /1666/ z Vyškoviec, duchovný Timotej /1664/ z Varadky, Andrej Semanovič /1682/ z Becherova, duchovný Alexej /1695/ z Rovného, duchovný Rojkovič /1680/ z Osikového. Niektoré kňazské rodiny pokračovali vo svojej kňazskej tradícii aj po zavedení únie. Najznámejšie sú rodiny Podhájeckých, Stavrovských, Rojkovičových, Simkových, Bačinských, Bezkydových a tie v tejto tradícii pokračujú dodnes.

Neskorší duchovní pôsobiaci v únii, ako A. Duchnovič, O. Pavlovič, I. Chanát, I. Stavrovský-Popradov a iní, odhodlane bojovali za čistotu „starej viery" – Pravoslávia a národnej tradície, za čo aj mnoho trpeli. Alexander Duchnovič píše, že pri mukačevskej a prešovskej eparchii boli väzenia pre tých duchovných, ktorí boli neposlušní. Cirkevné tresty dostávali tí, čo boli v srdci pravoslávni. Pravoslávna tradícia a zbožnosť tu bola veľmi silná, vždy sa nejakým spôsobom spájala s duchovným životom aj v únii a to nedovolilo zaniknúť túžbe ľudu po návrate k Pravoslávnej Cirkvi.

Mnohí prestali spomínať pápeža pri svätej liturgii, očisťovali obrad a čakali na vhodnú príležitosť, aby sa mohli vrátiť k Pravoslávnej Cirkvi. Duchovný Irenej Chanát nespomínal pápeža, ale podľa starých východných kníh vypomínal pravoslávnych patriarchov a pravoslávny episkopát. Do cirkevných matrík zapisoval náboženstvo formulou – *pravoslavnyj kaftolik,* nie gréckokatolík. Domnieval sa, že po I. sv. vojne už prišla vhodná chvíľa na návrat k Pravoslávnej Cirkvi, ale to sa mu v Čertižnom nepodarilo. Uväznili ho maďarskí žandári. Georgij Tarkovič /1821 - 1841/, vysvätený za biskupa v Krásnom Brode, upadol do nemilosti pre svoj kladný vzťah k Pravosláviu. V osobe Jozefa Gaganca /1842 – 1875/ našli podporu a pochopenie tí z duchovných, ktorí boli v duši pravoslávni, ale verejne nemohli vystupovať. Aj Dr. Nikolaj Rusnák vytýkal haličským kňazom, že žiadali pápeža o dovolenie zameniť slovo pravoslávny za slovo pravoverný. Biskup Ján Vally schválil v Prešove v r. 1902 *Katichisis, ili nauka pravoslavno christijanskaja,* v ktorom píše: *„Akej si viery? Ja som pravoslávny kresťan, vyznávam pravoslávnu, kresťanskú a všeobecnú vieru /bod 1/. Kto učí a pravdivo zachováva Sväté Písmo a Tradíciu? Svätá matka Cirkev, pravoslávna /bod 22/. Aké znaky a zázraky budú pred posledným súdom Božím na zemi? ... Príde Antichrist a bude odvádzať ľudí od pravoslávnej viery" /s. 17, 163/.*

Toto všetko svedčí o tom, že išlo o pravoslávne zmýšľajúcich duchovných, ktorí formálne patrili k únii, lebo iné možnosti v tom čase nemali.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

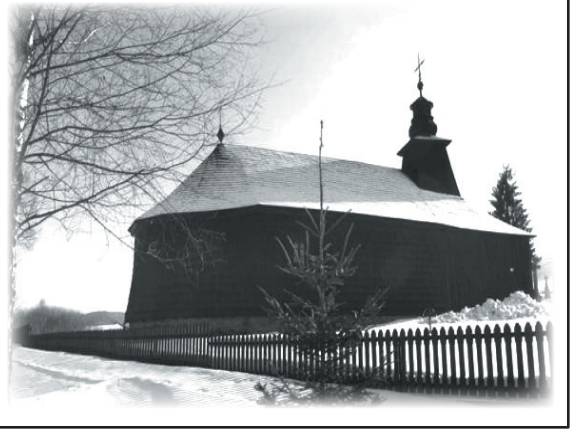

Aktuality z Pravoslávneho Sveta

Patriarcha Alexej odišiel na večnosť

5. decembra 2008 odišiel k svojmu Stvoriteľovi vo veku nedožitých 80 rokov predstaviteľ Ruskej pravoslávnej cirkvi, Jeho svätosť Alexej II., patriarcha moskovský a celej Rusi.

Patriarcha Alexej (Alexej Michailovič Ridiger) sa narodil 23. februára 1929 v Estónskom Talline, v rodine duchovného.

V r. 1947 vstúpil do duchovného seminára vo vtedajšom Leningrade, kde bol po troch rokoch vysvätený na diakona a následne na kňaza. V r. 1953 ukončil Leningradskú Duchovnú Akadémiu s titulom kandidát teológie. V r. 1961 prijal v Trojicko – Sergejevskej Lavre mníšsky postrih.

V r. 1961 bol vybraný za biskupa tallinského a estónskeho. Po troch rokoch sa stal arcibiskupom a v r. 1968 metropolitom. V r. 1986 bol menovaný za metropolitu leningradského.

V r. 1990 bol miestnym snemom Ruskej pravoslávnej cirkvi zvolený za patriarchu moskovského a celej Rusi. Stal sa tak 15 patriarchom Ruskej cirkvi od založenia Moskovského patriarchátu v r. 1589.

Patriarcha Alexej sa do čela Ruskej cirkvi postavil v zložitom období zmeny politického režimu, ale aj zmeny vo vývoji celej spoločnosti. Ako sa vyjadrili mnohé osobnosti cirkevného, politického a kultúrneho života, patriarcha Alexej bol najvýraznejšou postavovou Ruskej cirkvi, ktorý svojim diplomatickým taktom spájal roztrieštenú postkomunistickú ruskú spoločnosť, a tiež upevnil status a postavenie Cirkvi v spoločnosti. Na čele najväčšej miestnej pravoslávnej cirkvi stál celých 18 rokov.

Patriarcha Alexej bol významnou osobnosťou. Jeho osobný charakter a temperament ho robili vodcovským typom, ktorý sa nebál konfrontácii s iným názorom, politickou či cirkevnou mocou. Bol zástancom a obrancom posvätných tradícií svätej pravoslávnej Cirkvi.

Jeho meno bude história spájať spolu s menom v blahej pamäti metropolitu Lavra, so znovuzjednotením Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v Zahraničí s Moskovským Patriarchátom.

Zhodne s ústavou Ruskej pravoslávnej cirkvi bol 6. decembra na mimoriadnom zasadaní posvätnej synody Ruskej pravoslávnej cirkvi zvolený správca patriaršieho trónu, ktorým sa stal metropolita smolenský a kaliningradský Kyril, ktorý bude spravovať Ruskú cirkev do zvolenia nového patriarchu.

Podľa ústavy musí byť nový patriarcha zvolený do pol roka od zosnutia svojho predchodcu (tzn. najneskôr do mája 2009).

Vičnaja Ti pamjať, svjatejšij vladyko!

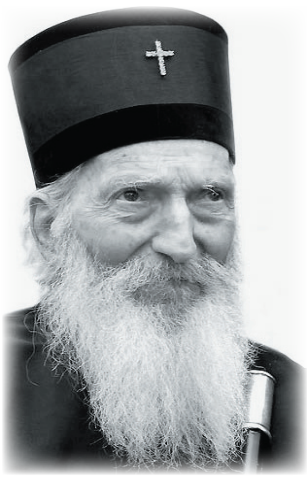

Patriarcha Pavel ostáva na stolci sv. Sávu

Patriarcha Pavel, ktorý v októbri 2008, kvôli svojmu vysokému veku a ťažkému zdravotnému stavu, požiadal Snem Biskupov o uvoľnenie z patriaršej katedry, s pokorou prijal rozhodnutie Snemu Biskupov Srbskej Pravoslávnej Cirkvi, ktorý sa konal 11. novembra 2008, aby aj naďalej zotrval vo funkcii prvohierarchu Srbskej Pravoslávnej Cirkvi.

Toto rozhodnutie Snemu Biskupov Jeho svätosti, patriarchovi Pavlovi, ktorý už vyše roka zotrváva na liečení v belehradskej nemocnici, odovzdal metropolita čiernohorský a primorský Amfilochij, ktorý od 13. novembra 2007 stojí na čele Posvätnej Synody Srbskej Pravoslávnej Cirkvi.

Hlavou Americkej Pravoslávnej Cirkvi sa stal vladyka Jonáš

Novým prvohierarchom Americkej Pravoslávnej Cirkvi, s titulom arcibiskup Washingtonský a New Yorkský, metropolita celej Ameriky a Kanady, sa stal jeden z najmladších biskupov Americkej Pravoslávnej Cirkvi - vladyka Jonáš, ktorý na katedru metropolitu zasadne po odstupujúcom metropolitovi Hermanovi.

Metropolita Jonáš, vlastným menom James Paffhausen, sa narodil v r. 1959 v Chicagu. Bol pokrstený v Episkopálnej cirkvi a v r. 1978 prijal Pravoslávie.

Po ukončení univerzitného štúdia pokračoval v štúdiu vo Svätovladimírskom Duchovnom Seminári, ktorý ukončil titulom magistra teológie a dogmatiky.

Začiatkom 90-tych rokov vycestoval do Ruska, kde strávil niekoľko rokov spoznávajúc život Ruskej cirkvi a zvlášť monastierský život.

V r. 1994 bol vysvätený na diakona a následne na kňaza. V r. 1995 prijal mníšsky postrih s menom Jonáš.

Po návrate do USA vladyka Jonáš budoval monastier zasvätený sv. Jánovi San Franciskému a Šanghajskému, pracoval ako misionár po mnohých farnostiach Kalifornie.

V r. 2008 mu bola udelená hodnosť archimandritu a 1. novembra 2008 bol vysvätený na biskupa Forth Worthského a vikárneho biskupa Južnej eparchie. 12. novembra 2008 bol na Sneme Americkej Pravoslávnej Cirkvi zvolený za metropolitu.

Intronizácia vladyku Jonáša, metropolitu celej Ameriky a Kanady, bude 28. decembra 2008 vo Washingtone.

zdroj: www.patriarchia.ru., cerkiew.pl.

PRAVOSLÁVNA CIRKEV MÁ NOVÉHO SVÄTÉHO

2. novembra 2008, v čase návštevy konštantínopolského patriarchu Bartolomeja v severogréckom meste Drama, bol medzi svätých Božích zaradený **STAREC ARCHIMANDRITA GEORGIJ (GEORGIOS KARSLIDIS, 1901-1959)**, jeden zo známych osobností duchovného života v Grécku v 20. stor..

Ctihodný Georgij sa narodil v r. 1901 v meste Argyroupolis v Malej Ázii na hraniciach dnešného Turecka a Gruzínska. V tej dobe tu žilo veľa obyvateľov gréckej národnosti a pravoslávneho vyznania, so svojou kultúrou a dialektom, ktoré si títo „pontskí Gréci“ zachovali dodnes aj v prostredí veľkomiest potom, čo museli na základe medzinárodných mierových dohôd po vzniku moderného tureckého štátu v r. 1924 opustiť svoju vlasť.

Otec Georgij sa od malička stretával s bolesťou a utrpením. Iný človek na jeho mieste by možno zatrpkol a vyčítal Bohu, že je spoluzodpovedný za ťarchu bremena, ktoré musí niesť. Otec Georgij však uprostred všetkých prenasledovaní, telesného utrpenia, nedostatku a strádania vo vyhnanstve, nikdy neprestal z celého srdca milovať Ukrižovaného Vykupiteľa. V troch rokoch osirel. V šiestich rokoch ho z rodičovského domu vykázal starší brat. Vtedy našiel útočisko v zasneženej jaskyni. Z jeho úst však nikdy nevyšla žiadna nadávka.

V r. 1919 mladý Georgij prijal mníšsky postrih v monastieri Životodarného Prameňa v Gruzínsku, kde vtedy žilo mnoho pontských Grékov. V dobe boľševického prenasledovania Cirkvi bol uväznený a odsúdený na trest smrti zastrelením. Zázračným spôsobom prežil postrelenie a nakoniec sa dočkal aj oslobodenia. V r. 1929 sa mu podarilo za pomoci istej gréckej rodiny vycestovať do Grécka, kde sa usadil v jednej dedine neďaleko mesta Drama. Tu bol v r. 1934 vybudovaný monastier Nanebovstúpenia Hospodinovho, kde ťažko chorý otec Georgij prežil zvyšok svojho života. Zomrel v povesti svätosti v r. 1959. Jeho pamiatku si pripomíname 4. novembra.

* * * * * * *

„Milujte všetkých ľudí, – hovoril otec Georgij, - dokonca aj svojich nepriateľov. To je najdôležitejšie. Vždy milujte tých, ktorí milujú vás, ale aj tých, ktorí vás nenávidia. Odpusťme im, milujme ich všetkých, nech by nám konali to najhoršie zlo. Vtedy budeme skutočnými Božími deťmi...“

Otec Georgij sa snažil posilňovať vieru svojich duchovných detí a často im hovoril, že pokiaľ majú pevnú vieru, nič sa im nestane, aj keby spadli do ohňa. V jednu nedeľu ho tiež ľudia videli, ako v čase svätej liturgie nestál na zemi, ale sa vznášal nad ňou.

Bohonosný otec Georgij vždy obhajoval učenie Cirkvi, že človek sa stáva ľudskou bytosťou už v okamžiku počatia, čo bolo potvrdené aj dogmatickým učením 3. všeobecného snemu ohľadne vtelenia Božieho Syna. Preto vždy vystupoval proti zločinu potratov.

Starec vo svojich radách svojim duchovným deťom vždy zdôrazňoval, že je dôležité sa správne postiť, pretože pôst je pre kresťana duchovným cvičením. Hovoril, že je chybou sa postiť iba prvý a posledný týždeň Veľkého pôstu.

Jedného dňa k tomu dodal aj konkrétny príklad: „Keď pracuješ na moste a máš napnuté lano a znenazdania začne pršať, určite to lano neprerežeš, aby si mohol odísť, aby si nezmokol, ale ho radšej pokojne stočíš a vôbec ti nevadí, že si mokrý“.

Otec Georgij tiež hovoril, že každý kresťan by mal byť krstným rodičom aspoň trom deťom. Krstný rodič je povinný učiť svoje krstňatá od malička chodiť do chrámu a dbať o to, aby pravidelne pristupovali k Eucharistii a nezišli zo správnej cesty. (Periklis Kazantzidis)

Neveriaci ľudia často vravia, že niekedy možno existovali Bohom osvietení duchovní, skutoční divotvorcovia, ale dnes ich už nemožno nájsť. Cirkev však hovorí, že takí ľudia žijú aj dnes, je však potrebné ich hľadať. Duchovné deti otca Georgija dokazujú, že jedným z takýchto dobrých pastierov bol aj starec. Svojim duchovným deťom často hovoril veci, ktoré sa neskôr ukázali prorockými. Hovoril o nevyliečiteľných chorobách, ktoré Hospodin zošle a celý svet bude márne hľadať lieky. Starec mal veľa duchovných darov, ale mnohí kňazi mu nedôverovali. Jedným z nich bol otec Charalambos, ktorý sa sám s otcom Georgiom nikdy nestretol, ktorý dokonca zakázal svojim duchovným deťom starca navštevovať. Keď ho raz otec Georgij stretol, hovorí mu: „Tak, otec Charalambos, prišiel si konečne na návštevu?“ Otec Charalambos ostal stáť s otvorenými ústami, ako ho mohol starec poznať. Pochopil, že urobil veľkú chybu, hneď sa sklonil a pobozkal ruku starcovi. (Kleio Konstantinidou)

podľa gréckych internetových zdrojov spracoval
vladyka Juraj, biskup michalovský

Svätý Nikolaj Čudotvorec stále pomáha tým, ktorí sa s vierou k nemu utiekajú

Svätá Pravoslávna Cirkev 6. /19. decembra oslavuje pamiatku svätého svätiteľa Nikolaja Myr Lykijského, čudotvorcu – jedného z najuctievanejších kresťanských svätcov.

Ťažko nájsť v pravoslávnom svete druhého, tak uctievaného svätého, ako je práve sv. Nikolaj. K nemu sa utiekajú tak prostí, jednoduchí ľudia, ako aj učenci., pripomínajú si ho veriaci aj neveriaci., dokonca moslimovia aj budhisti sa k nemu s úctou a pokorou obracajú.

Podstata tejto „širokej - masovej“ úcty je samozrejmá a vekmi potvrdená. Je ňou skorá pomoc Božia, ktorá prichádza po modlitbách a príhovore tohto svätého. Tí, ktorí aspoň raz s vierou a nádejou prišli za týmto veľkým pomocníkom a dobrodincom ľudského rodu, by o tom mohli svedčiť.

Životopis svätého Nikolaja je veľmi skromný. O jeho pozemskom živote veľa nevieme. Vieme, že bol Bohu oddaným Božím služobníkom, kňazom a neskôr biskupom lykijského mesta Myra. Bol nebojácnym zástancom pravdy a spravodlivosti. Veď o tom svedčí veľký skutok, keď zachránil nevinne odsúdených na smrť. Bol známy svojou dobročinnosťou a milosrdnosťou, ktorou zachraňoval úbožiakov z telesnej i duchovnej biedy. Či záchrana troch chudobných dievčat pred duchovnou záhubou nie je toho svedectvom? Je známy ako horlivý ochranca čistoty svätej Pravoslávnej viery. Veď na prvom Všeobecnom sneme, v čase, kedy Cirkev vstúpila do novej éry Jej prenasledovania – prenasledovania, už nie od vonkajšieho nepriateľa, ale od dravých vlkov v ovčích kožiach, ktorí sa pustili z vnútra ničiť Christovu Cirkev, sv. Nikolaj zauchom, fackou pokoril klamára, heretika Ária, ktorý svojimi sladkými rečami balamutil národ. Ale to by sme sa už vybrali iným smerom...

Napriek tomu, že faktov z jeho zemského života je ako šafránu, o to viac je svedectiev o konaní, o mocných skutkoch tohto svätého od jeho smrti do dnešného dňa.

Tu je treba spomenúť odporúčanie Samotného Hospodina Isusa Christa ohľadom konania dobrých skutkov, ktoré je dobré, keď je ukryté obdivu ľudských očí a uší. A toto Christovo odporúčanie sv. Nikolaj starostlivo plnil. Iba vďaka náhode sa dozvedáme od úbohého otca troch dcér, ako svätý pod rúškom noci, tajne, prišiel pomôcť zabezpečiť ich budúcnosť tromi mešcami zlata.

Dalo by sa hovoriť o mnohých zázrakoch, ktoré sa na príhovor sv. Nikolaja udiali počas storočí. Ale tento sa stal len nedávno a svedčí o ňom človek, duchovný Dimitrij, ktorý pomoc modlitby sv. Nikolaja zažil v skorej pomoci jeho rodine. „Stalo sa to, - hovorí, - v 1993 roku v postkomunistickom Rusku - v tom ťažkom čase pre spoločnosť, v čase prechodu z obdobia „perestrojky“ k zákonom súčasnej spoločenskej džungle. V tom čase som ešte nebol kňazom, ale slúžil som v jednom novootvorenom monastieri v Moskve ako cerkovník a čtec. S manželkou sme žili viac než skromne. Narodilo sa nám druhé dieťa, a peňazí bolo katastroficky málo. Zamýšľal som sa – „nechať chrám, ... hľadať si svetské zamestnanie?“ Pri spovedi som sa vyžaloval spovedníkovi na ťažký život a on mi hovorí: „Pomodli sa k svätému Nikolajovi, prečítaj akafist a všetko bude dobré“.

Prišiel som domov i rozpovedal som o tom manželke. Spolu sme prečítali akafist k svätému. Na tretí deň po tom mi zrazu volá starý známy a hovorí: „Dimitrij, počúvaj, robíš ešte v chráme?“

„Áno“, - odpovedal som.

„A zrejme peniazmi veľmi neoplývaš? Vieš, stala sa taká vec. Moja priateľka robí v jednej banke a ani nevie ako, má naviac 40-tisíc., ... ani ich zobrať, ani nikde pripísať. Preto sa rozhodla ich darovať veriacim ľuďom, ktorí to potrebujú, aby sa za ňu modlili“.

Dostali sme 40-tisíc rubľov, ani sme nevedeli ako. Boli sme obaja prekvapení a rozochvení. Neuveriteľné, ale skutočné! Polovicu peňazí sme žertvovali jednému Sväto - Nikolajevskému monastieru v Kalužskej oblasti, a z druhej polovice sme hodný čas žili. Lenže aj peniaze, tak ako všetko, mávajú svoj koniec. A tak aj my sme sa po nejakom čase ocitli v takej istej situácii ako predtým. Znova sme prišli za svätým Nikolajom. A ešte neprešli dva dni, ... neuveriteľné, ale zopakovala sa tá istá situácia, ten istý rozhovor s priateľom, ktorý tento krát pomohol s 50-tisícmi. Znova sme peniaze rozdelili, aby pomáhali tam, kde je to najviac treba. A pocity, aké sme prežívali, sa nedajú ani opísať.

Neskôr som sa stal diakonom, a ešte neskoršie kňazom. Ale do dnešného dňa, a verím, že do smrti, spolu s mátuškou s láskou, so strachom a bázňou budeme prichádzať k veľkému nášmu dobrodincovi, sv. Nikolajovi Čudotvorcovi“.

Znova skrytá a rúškom tajomstva zahalená skorá pomoc, ktorá prišla po modlitbách k čudotvorcovi sv. Nikolajovi. Nech jeho sväté modlitby prinesú skorú pomoc od Hospoda Boha každému, kto s vierou a nádejou k nemu prichádza. Nech je nám pomocníkom v našich trápeniach, ťažkostiach, v situáciách, z ktorých nevidíme východiska. Nech svojim omoforom utrie každú slzu z našich očí a podoprie svojou pravicou všetkých, čo by zablúdili nad priepasť záhuby a nech ohňom svojho Bohu oddaného srdca zohreje naše slabé a hriešne, no po Bohu túžiace duše, vystavené chladným vetrom ducha dnešnej doby.

„Veličajem tja, svjatiteľu otče Nikolaje,
i čtim svjatuju pamjať tvoju,
ty bo moliši za nas, Christa Boha našeho!“

jerej Dušan N. Tomko

ZMLUVA VIERY A LÁSKY

Desiate Božie Prikázanie

„Nepožiadaš majetok blížneho svojho, ani manželku jeho, ani sluhu, ani osla jeho, ani nič, čo patrí blížnemu tvojmu“.

Prikázania, ktoré dal Hospodin Boh Mojžišovi na Sinajskej hore, tvoria etické normy pre vzťah človeka s Bohom, či medzi ľuďmi navzájom. Tieto pravidlá života sú dobrovoľnými hranicami, ktoré si môže vybrať človek pre svoje vlastné, či spoločné dobro ľudstva.

Desiatym prikázaním, ktoré by sme mohli krátko zhrnúť – Netúž po ničom cudzom, ani nikomu nič nezáviď! – nás Hospodin Boh učí zdržiavať sa od závisti a nečistých želaní, túžob. Kým sa ostatné predchádzajúce prikázania dotýkali priamo konania človeka, toto posledné našu pozornosť obracia na to, čo sa deje v našom vnútri, v našich myšlienkach, citoch, túžbach, v našom srdci. Je to prikázanie, ktoré nám hovorí strážiť si svoju duševnú čistotu. Lebo, vlastne každý hriech začína iba obyčajnou, neraz nevinnou myšlienkou, v ktorej, čo je veľmi podstatné, chýba Boh. Rodí sa hriešna myšlienka, od ktorej už nie je ďaleko k samotnému hriešnemu skutku. Nečistá túžba je semenom hriechu – samotný skutok je už zožatou úrodou tohto semena. Preto je dôležité naučiť sa pretrhávať tieto hriešne myšlienky na samom začiatku, pri ich zrode.

*Mohli by sme priamo povedať, že **toto Božie prikázanie je varovaním pred ZÁVISŤOU.** Závisťou, ktorá je jedom pre dušu. Môže byť človek akokoľvek bohatý, keď je zožieraný závisťou, nikdy nebude mať dosť. So všetkým bude nespokojný a stále mu bude všetkého málo. **„Zlé úmysly, - hovorí slovo Božie, - sú ohavnosťou pred Hospodinom“ (Prísl. 15, 26), a „závisťou diabla prišli na svet smrť a hriech“ (Mud 2, 24).***

Raz sa jeden bohabojný človek rozhodol zanechať svoju dedinu, v ktorej žil a usídlil sa v horách ako pustovník. Snažil sa vykoreniť zo svojho srdca všetky zlé túžby, želania a myšlienky. Takto v hore prežil niekoľko rokov, modlil sa, postil, myslel len o Bohu. Keď sa potom vrátil dole do dediny, dedinčania sa čudovali svätosti, ktorou tento pustovník žiaril. Všetci ho považovali za svätého a spravodlivého človeka.

No bol tam istý dedinský „hrdina“, ktorý veľmi záviedel tomuto pustovníkovi. Všade rozprával, že aj on môže dosiahnuť to, čo tento človek. Skutočne, čoskoro odišiel do hôr a začal svoj „podvih“ k výnimočnosti. Po mesiaci sa však vrátil. Keď sa ho dedinčania pýtali, čo tam za ten mesiac robil, odpovedal: „Zabíjal som, prepadal ľudí, kradol, klamal, smilnil, konal všetky možné zločiny“. „Ale ako? Veď si tam bol celkom sám“, - vraveli dedinčania. „Áno, telom som bol sám, ale dušou a srdcom som bol neustále medzi ľuďmi. Čo som nemohol robiť telom, rukami, nohami, jazykom, všetko to som vykonal vo svojom srdci a duši“.

Takýmto spôsobom môže človek hrešiť a konať ohavné veci, a pritom môže byť sám a ďaleko od ľudí. Zlý človek, hoci aj odíde spomedzi ľudí, ale jeho zloba, hriešne túžby a nečisté myšlienky ostávajú s ním, ak mu s pomocou nepríde Hospodin Boh, Ktorý uhasí rozpálený uhoľ hriešnych túžob v našom srdci, skôr než sa rozhorí mohutným plameňom.

Aby sme neprepadli hriechu závisti, je veľmi osožné, keď sa naučíme ďakovať. Ďakovať, v prvom rade Hospodinovi za všetky milosti, prehojné dary, ktorými nás požehnáva., ale tiež sa naučiť ďakovať ľuďom, a to aj za maličkosti. To učí vďačnosti a pokore, ktoré sú liekom na závisť a pýchu, pôvodcov všetkých ďalších hriechov, ľudských nešvárov a nepokojov.

*Závisť, ako hovorí sv. Nikolaj Velimirovič, je patológia duše, ktorá má mnoho spoločného so samovraždou, smilstvom, pýchou a všetkými ostatnými hriechmi a duševnými slabosťami. Tak ako samovrah, ktorý berie sám život do svojich rúk, rozhoduje o tom, čo patrí výlučne Bohu, aj závistlivec sa sám dobrovoľne vzdáva toho, čo mu požehnal Boh, dobrovoľne sa vrhá do zožierajúceho nepokoja honby po niečom, čo je neraz nedosiahnuteľné. Závisť hnaná nečistými túžbami nie je o nič menšia ako samotné smilstvo, či cudzoložstvo. Veď si pripomeňme slová samotného Hospodina nášho Isusa Christa: „Každý, kto žiadostivo pozrie na ženu, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci“ (Mt 5, 27). Závisť nemá ďaleko k pýche a tá, ako hovoria svätí otcovia, je matkou každého hriechu. Preto toto posledné, **desiate Božie prikázanie, je súhrnom celého Dekalógu – Desatora.***

Keď sa budeme snažiť vyplniť toto Božie prikázanie, ľahšie sa nám budú plniť aj ostané prikázania Božie. Lebo, keď svoju dušu, srdce, očistíme od hriešnych, nečistých túžob a želaní, ľahšie sa nám bude veriť v Boha, ľahšie sa nám bude slúžiť Mu, ľahšie bude nájsť čas pre modlitbu, ľahšie sa nájde cesta ku chrámu a omnoho ľahšie sa otvorí srdce pre hlas blížneho...** A toto je vlastne aj **ÚLOHA NÁŠHO ŽIVOTA – PRACOVAŤ NA PREMENE SVOJHO SRDCA, ABY SA STALO ČISTÝM A OTVORENÝM PRE BOHA – LEBO, LEN V ČISTOM SRDCI PREBÝVA BOH.** Sám Hospodin Isus Christos nám o tom hovorí: **„Blažení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha“(Mt 5, 8).

„Pomôž nám, Hospodine, pochopiť Tvoj Zákon a cez neho prijať Veľký a Preslávny Zákon Tvojho Jednorodeného Syna Isusa Christa, nášho Spasiteľa, Ktorému spolu s Tebou i s Tvojim Životodárnym Duchom patrí večná sláva a chvála, z pokolenia na pokolenie, do konca vekov a víťazstva Večného Tvojho Kráľovstva nad všetkými kráľovstvami. Amiň“. (sv. Nikolaj Velimirovič)

otec Nikodim

** Ospravedlňujeme sa za chybu, ktorá vznikla nedopatrením v novembrovom čísle Prameňa, kde článok Deviate Božie prikázanie bol publikovaný pod názvom Ôsme Božie prikázanie.*

Športové popoludnie v Podhorodi

Na sviatok svätého Dimitrija Solúnskeho, v sobotu 8. novembra, sa v Podhorodi zišlo mnoho mládežníkov z obcí Ruský Hrabovec, Inovce a Dúbrava, aby tak spoločne prežili nádherné športové popoludnie.

Hospodin Boh nám k tomu dal aj požehnanie, aspoň počasie nám to tak dávalo najavo. Bol nádherný teplý jesenný deň.

Zišli sa tu mládežníci rôznych vekových kategórií a tomu bol prispôsobený aj celkový program popoludnia.

Hral sa aj futbalový zápas a to medzi mládežníkmi z Ruského Hrabovca proti mládežníkom z Inoviec. V riadnom hracom čase skončil zápas nerozhodne 5:5, no po predĺžení nakoniec vyhralo mužstvo z Inoviec. Zápas bol vyrovnaný a spestrený aj tým, že hrali ako chlapci, tak aj dievčatá, ktoré sa určite nedali zahanbiť.

Mladší mládežníci mali aj množstvo ďalších aktivít. Napríklad skákanie v mechu, vyberanie jablka z vody, hádzanie loptičkou na pyramídu z plechoviek a skákanie v dvojiciach so zviazanými nohami. Niektoré deti využili svoju fantáziu a vytvárali kríže z prírodných materiálov na výkres.

Po náročných aktivitách sme sa všetci zišli v telocvični, kde sme vyhodnotili toto nádherné športové popoludnie a za námahu, ktorú naši mládežníci vynaložili, boli odmenení skromnými balíčkami. Toto krásne popoludnie sme ukončili modlitbou a pomaly sme sa rozchádzali, každý svojim smerom, hoci lúčenie nebolo také ľahké. Ďakujeme Hospodu Bohu za krásne počasie, vďaka ktorému sme nemuseli byť celý čas len v telocvični, no na príjemnom čerstvom vzduchu. Tešíme sa už na ďalšie spoločné stretnutie…

zdroj: mpe.orthodox.sk

Program Preosvieteného vladyku Juraja na mesiac december

3. – 5.12. 2008 Oficiálna návšteva ústredia Srbskej cirkvi v Belehrade na základe pozvania Jeho Vysokopreosvietenosti Amfilochija, metropolitu černohorského a primorského, zastupujúceho predsedu Posvätnej Synody Srbskej pravoslávnej cirkvi. Spoluslúženie v belehradskom monastieri Uvedenia Matky Božej do Chrámu počas tohto sviatku. Prevzatie čiastočky ostatkov sv. biskupa - mučeníka Dositeja (Vasiča; +1945), spoluobnovovateľa Pravoslávia na Slovensku a Podkarpatskej Rusi.

6.12. 2008 /sobota/ **9:00 hod.** Archijerejská sv. liturgia pri príležitosti sviatku sv. biskupa Nikolaja Divotvorcu, v náhradných bohoslužobných priestoroch v Strážskom a otvoriť sviatočný program detí z farnosti.

7.12. 2008 /nedeľa/ **10:00 hod.** Archijerejská sv. liturgia v michalovskej katedrále. Po liturgii o **11:30 hod.** prevziať v katedrále z rúk košického gréckokatolíckeho eparchu Mons. Milana Chautura, CSsR, ostatky sv. biskupa Ambróza Milánskeho.

8.12. 2008 /pondelok/ Návšteva Prezidentskej kancelárie v Košiciach.

11.12. 2008 /štvrtok/ **8:00 hod.** Účasť na sv. liturgii v biskupskej kaplnke sv. Alexeja Tótha v Michalovciach a následne predsedať stretnutiu duchovných Michalovskej eparchie.

13.12. 2008 /sobota/ **8:00 hod.** Predsedať obradom sviatosti pomazania chorých v chráme sv. kniežaťa Vladimíra v Sobranciach, následne o **10:00 hod.** archijerejská sv. liturgia.

V poobedňajších hodinách duchovné stretnutie s bohoslovcami eparchie v Michalovciach a večerná bohoslužba v michalovskej katedrále.

14.12. 2008 /nedeľa/ **10:00 hod.** Archijerejská sv. liturgia v chráme Zosnutia Matky Božej v Markovciach spojená s kňazskou vysviackou diakona Lukáša Nováčeka a jeho ustanovenie za duchovného správcu farnosti. Počas sv. liturgie bude michalovský arcidekan - o. Sergej Barilík, chirotesovaný do hodnosti ekonóma.

Po obede vyhodnotiť a uzatvoriť stretnutie s bohoslovcami michalovskej eparchie.

17. – 20.12. 2008 Návšteva zastupiteľstva našej miestnej cirkvi pri chráme sv. Nikolaja v Moskve – Kotelnikoch. Slúženie slávnostných sviatočných bohoslužieb ku cti svätého Nikolaja, návšteva Trojicko-Sergijevskej Lavry a ústredia Moskovského patriarchátu.

21.12. 2008 /nedeľa/ **10:00 hod.** Archijerejská sv. liturgia v michalovskej katedrále.

14:00 hod. Návšteva Vianočného stretnutia v Krásnovciach.

PROSBA O POMOC PRI DOSTAVBE CHRÁMU V STRÁŽSKOM

Dôstojní duchovní otcovia, drahí bratia a sestry v Christu!

Veriaci Pravoslávnej cirkevnej obce v Strážskom sa na Vás obracajú s prosbou o pomoc pri dostavbe nového chrámu. S Božou pomocou a pomocou mnohých z Vás sme zrealizovali hrubú stavbu chrámu, nainštalovali okná a dvere, elektroinštaláciu, zdravotechniku, urobili omietku a maľbu interiéru chrámu.

Je pred nami finančne dosť náročná úloha - zateplenie krovu, inštalácia stropu, podláh a vonkajšia omietka chrámu. Všetky tieto práce sú finančne náročné.

S požehnaním našich archijerejov, arcibiskupa Jána a biskupa Juraja, si Vás dovoľujeme osloviť s prosbou o finančnú pomoc.

Vaše milodary môžete zasielať na účet Pravoslávnej cirkevnej obce v Strážskom, ktorý je zriadený vo VÚB a.s., pobočka Michalovce, expozitúra Strážske, číslo účtu **1646226951/0200**, uveďte **variabilný symbol 54523**, alebo poštovou poukážkou na adresu **Pravoslávna cirkevná obec v Strážskom, ul. 1. mája 3/43, 072 22, Strážske**. Privítame aj každú inú pomoc, i nefinančnej povahy.

Nový chrám by mal byť okrem hlavného zasvätenia sviatku Voznesenija, zasvätený aj **pamiatke sv. Nikolaja Divotvorcu** *(ako jediný na Slovensku)* a budú v ňom s požehnaním vladyku Juraja uložené aj **mošči (ostatky)** tohto, nami veľmi obľúbeného, svätca. Každým svojim darom teda prispejete na dobudovanie, pre všetkých nás, pútnického miesta, kde sa budeme môcť pokloniť jeho ostatkom a prosiť o jeho zastupníctvo pred Bohom. Hľadáme aj darcu, ktorý by bol ochotný, a bola by to preňho česť, podarovať do chrámu staršiu kánonickú ikonu sv. Nikolaja Divotvorcu, do ktorej by boli vložené ostatky svätca. S prípadnými otázkami sa na nás môžete obrátiť a kontaktovať nás na telefónnom čísle ***0915 958 321***, prostredníctvom poštového styku na adresu ***Mgr. Michal Džugan, Mierova 629, 072 22, Strážske,*** alebo prostredníctvom elektronickej pošty na adresu ***pcostrazske@orthodox.sk***

Viac informácii nájdete na našej web stránke
www.pcostrazske.orthodox.sk

Zo života Eparchie

Správa z rokovania Eparchiálnej Rady

Dňa 19. 11. 2008 sa uskutočnilo mimoriadne zasadnutie Eparchiálnej rady Michalovskej pravoslávnej eparchie v Michalovciach.

Hlavným bodom rokovania bola krízová finančná situácia v Materskej škole sv. Rastislava v Michalovciach, ktorá vznikla v dôsledku zadržania 10% štátnej dotácie Magistrátom mesta Michalovce.

Krízovú situáciu spôsobil aj rapídny pokles počtu detí v zariadení.

Členovia Eparchiálnej rady sa rozhodli, po vypočutí dôvodovej správy a všetkých potrebných informácií ako zriaďovateľ, požiadať Ministerstvo školstva SR o vyradenie Materskej školy sv. Rastislava v Michalovciach, zo siete školských zariadení k 30.11.2008, čo aj bolo urobené.

ÚER MPE

Zo života Bratstva Pravoslávnej Mládeže Syndesmos v Zemplínskej Širokej

27. septembra 2008 sa o 17. 00 hod. pred michalovským katedrálnym chrámom sv. Cyrila a Metoda stretli účastníci púte k čiastočke Svätého Životodárneho Kríža Hospodinovho, ktorá je uložená v chráme v Lastomíri.

Púť sa konala na počesť sviatku Vozdviženija Čestného a Životodárneho Kríža. Túto púť, ktorá bola spojená s duchovným stretnutím, organizovalo Bratstvo pravoslávnej mládeže SYNDESMOS, skupina sv. apoštola a evanjelistu Luku v Zemplínskej Širokej.

Na začiatku tejto duchovnej akcie poslúžil moleben za putešestvujuščimi d.o. mitr. prot. Štefan Horkaj, správca katedrálneho chrámu v Michalovciach. Potom už mládežníkom nič nebránilo v putovaní. Počasie bolo nádherné., krásny, teplý a slnečný deň. Kríž, ikony a spev sprevádzali túto skupinu mladých i starších pútnikov. Po príchode do Lastomíra nás privítal miestny správca chrámu d.o. Marek Sedlický. Spolu s veriacimi sme sa zúčastnili na večerni a utreni a poklonili sme sa Sv. Krížu Hospodinovmu. O. Sedlický s matuškou nás pozvali na vynikajúcu večeru, ktorú pripravili.

Po rôznych debatách sa mládež uložila na fare k spánku, keďže každý už bol poriadne unavený. V sobotu, v samotný deň sviatku, sme poslúžili sv. liturgiu, ktorú slúžili d.o. Marek Sedlický a d.o. Dušan Tomko, ktorý medzi nás zavítal s celou svojou rodinkou.

Liturgiu spolu s veriacimi spieval mládežnícky zbor sv. Sergeja Radonežského zo Zemplínskej Širokej. Po potrave duše – sv. liturgii, prišlo aj posilnenie pre telo – obed, o ktorý sa postarala matuška Sedlická. Mohutné „Mnohaja lita!“ a obrovské „Ďa-ku-je-me!“ bolo poslednou bodkou pred odchodom do Michaloviec, kde sa konalo duchovné stretnutie mládeže. Tam nás s prednáškou „Orientálne cirkvi a Pravoslávie v Etiópii“ čakal d.o. Václav Ježek, ktorý tento rok navštívil Etiópiu a my sme boli radi, že sa so svojimi poznatkami a skúsenosťami podelil aj s nami.

Nedeľné ráno nás privítalo svojimi slnečnými lúčmi a zvon chrámu Narodenia Presvätej Bohorodičky v Zemplínskej Širokej nás volal do chrámu. Sv. liturgiu slúžil miestny duchovný d.o. Dušan Tomko. Účastníci púte a duchovného stretnutia sa v chráme poklonili moščam sv. Mojseja Uhrína, sv. Alexeja Kabaľuka, sv. Alexeja Totha a sv. Jána Českého. Spoločný obed, ktorý pripravila rodina pani Hvižďakovej v miestnom kultúrnom dome, bol záverečnou bodkou za týmto víkendovým stretnutím mladých veriacich ľudí. Púte a duchovného stretnutia sa zúčastnilo 60 ľudí.

Ďakujeme Hospodu Bohu za krásne počasie a vydarené akcie, organizátorom za zdarný priebeh týchto dvoch akcií. Takisto ďakujeme za pomoc pri organizovaní košickej skupine BPM, a tiež miestnemu zastupiteľstvu obce Zemplínska Široká za poskytnutie priestorov.

Takisto 31. október 2008 bol veľkým sviatkom pre miestnu skupinu Bratstva pravoslávnej mládeže SYNDESMOS, ktorá je pod pokroviteľstvom sv. apoštola a evanjelistu Luku, pre veriacich farnosti v Zemplínskej Širokej, ale aj pre veriacich iných cirkevných obcí.

V tento deň, keď si podľa starého štýlu pripomíname sviatok sv. apoštola Luku, sa konal v miestnom chráme Narodenia Presvätej Bohorodičky AKAFIST na jeho počesť.

O 16. 30 hod. sa z miesta, kde sa stretáva skupina BPM pohol za vyzváňania zvonov krestný chod do chrámu. Tu, duchovných otcov, mládežníkov i všetkých veriacich, ktorí sa prišli pokloniť sv. Lukovi, privítal miestny duchovný d.o. Dušan Tomko. Akafist začal o 17. 00 hod a slúžili ho duchovní, ktorí prijali pozvanie na toto modlitebné bratské stretnutie: mitr. prot. Ladislav Bilý, o. ekonóm Marián Čičvák, d.o. Vitalij Krasij, d.o. Václav Ježek, o. diakon Lukáš Nováček a miestny duchovný Dušan Tomko.

Nádherné melódie akafistu spieval spolu s veriacimi mládežnícky zbor sv. Sergeja Radonežského.

Na záver vedúca miestnej skupiny Bratstva - Nadežda Varešinská, poďakovala v mene mládežníkov duchovným otcom i všetkým veriacim za nádherný duchovný zážitok a všetkých pozvala na spoločnú večeru, ktorá sa konala v kultúrnom dome. Večera začala spoločnou modlitbou a požehnaním jedla, ktoré vykonal d.o. mitr. prot. Ladislav Bilý. Po večeri zaspieval mládežnícky zbor všetkým otcom duchovným, ich rodinám „Mnohaja lita!“ a zaznelo poďakovanie za všetky Božie dary „Blahodarim Ťa, Christe Bože náš...“

Potom sa už medzi prítomnými rozprúdila živá debata.

Ďakujeme Hospodu Bohu za vydarenú akciu, všetkým duchovným otcom, ich rodinám i všetkým zúčastneným za nádherný duchovný zážitok. Spasi Hospodi! Svjatyj apostole i evanheliste Luko, moli Boha o nas!

Bratstvo pravoslávnej mládeže SYNDESMOS, skupina sv. apoštola Luku v Zemplínskej Širokej

PRAMEŇ *- mesačník Michalovskej pravoslávnej eparchie. Vydáva Eparchiálna rada Michalovskej pravoslávnej eparchie. Šéfredaktor: Bc.Dušan Tomko. Členovia redakčnej rady: Mgr. Vasil Bardzák, PhD., Mgr. Pavol Novák, prof. ThDr. Imrich Belejkanič, Csc., Mgr. Sergej Barilík, Mgr. Marián Čičvák, Mgr. Juraj Šatala. Ekonóm: Lenka Lukáčová. Uzávierka príspevkov a fotografií je k 6. dňu v mesiaci. Adresa redakcie: PRAMEŇ, Úrad eparchiálnej rady, Duklianska 16, 071 01 Michalovce, tel. č.056/64 24 156, fax 056/64 31 500, e-mail: redakciapramen@post.sk. Distribúcia: mesačník rozširuje vydavateľ a každý pravoslávny farský úrad Michalovskej pravoslávnej eparchie. Vychádza v náklade 600 kusov. Tlač: Tlačiareň svidnícka, s.r.o., čat. Nebiljaka 121/18, 08901 Svidník. Registrované Okresným úradom, oddelením regionálneho rozvoja, registračné číslo 1305/08. ISSN 1336 - 2747. Informácie pre prispievateľov na cirkevnú tlač: Eparchiálna rada - tlačový účet, VÚB - Michalovce, č. ú. 1680340651/0200.*